

NOTAT

Direkte 38665538

Til: Regionsrådet i Region Hovedstaden

Dato: 9. januar 2020

Høringsnotat vedrørende kapacitetslofter på gymnasier i Region Hovedstaden og Region Sjælland

Indledning

I forbindelse med erhvervs-, vækst- og forskningsudvalgets behandling af optagekapaciteten for skoleåret 2019/20 bemærkede udvalget, at det ville følge området tæt, idet udvalget så frem til en styrket dialog med såvel gymnasier som Undervisningsministeriet om hvorledes de åbenbare udfordringer på gymnasieområdet i hovedstadsregionen løses.

Som følge af erhvervs-, vækst- og forskningsudvalgets bemærkning og den politiske indtræden af regionsrådsmedlemmer i de fire fordelingsudvalg såvel som koordinationsudvalget i Region Hovedstaden, er dialogen omkring både elevfordeling og kapacitetsbehov øget. Desuden er der i efteråret 2019 som følge af den nye lovgivning om lokale fordelingsregler afviklet en række møder, hvor der har været dialog mellem regionen, gymnasierektorerne, Børne- og Undervisningsministeriet, Region Sjælland og handelsskolen Niels Brock. Herudover har formanden for udvalget sammen med regionsrådsformanden offentligt i Altinget gjort opmærksom på de udfordringer, der gør sig gældende i Region Hovedstaden, når det gælder elevfordeling og kapacitetsstyring og udtrykt ønske om en lovgivning, der indeholder effektive værktøjer til at løse udfordringerne.

Den intensiverede dialog med Region Sjælland har haft fokus på, om og i givet fald hvordan den nye lovgivning om lokale fordelingsregler kunne bringes til at løse udfordringerne, herunder om et tværgående forpligtende samarbejde og fordelingsudvalg kunne være en løsning. I dialogen er der skabt enighed om, at der ikke på baggrund af den nuværende lovgivning er mulighed for løsninger på tværs af fordelingsudvalg og regionsgrænser. Idet lovgivningen er étårig, er der ikke mulighed for særlige foranstaltninger.

Det fremgår af den politiske aftale om loven om lokale fordelingsregler, at regionerne opfordres til at tage deres ansvar for kapacitetsstyring alvorligt. Og fordi lokale fordelingsregler ikke kan bringes til at løse udfordringerne på Vestegnen, og der ligger flere gymnasier, som har et 1.g elevtal på mellem 44 og 54 elever i 2019, vurderer administrationen, at det er nødvendigt, at regionsrådet træffer beslutning om, hvorvidt der skal gribes ind overfor kapaciteten for at sikre elevgrundlaget og dermed uddannelsesdækningen.

På den baggrund har administrationen sendt forslag til en række kapacitetslofter i høring hos gymnasiernes bestyrelser og rektorer såvel som administrationen i Region Sjælland. Høringssvar og øvrige kommentarer fremgår i deres fulde ordlyd af det følgende bilag, men er sammenfattet nedenfor.

De indkomne høringssvar og kommentarer

Administrationen har udsendt forslaget til kapacitetslofter den 18. december 2019 og har ved høringsfristens udløb den 8. januar 2020 kl. 12 modtaget høringssvar og øvrige kommentarer fra gymnasierne Herlev, Gladsaxe, Høje-Taastrup, Roskilde, Birkerød, Nærum, Borupgaard, NEXT (herunder Sydkysten), Hvidovre, samt fra de fire berørte gymnasier i Roskilde/Greve, Danske Gymnasier og Region Sjællands Udvalg for Regional Udvikling.

Generelle bemærkninger

En række høringssvar og kommentarer pointerer, at fristen for høringssvar og øvrige bemærkninger har været for kort.

Gymnasierne i Region Sjælland anerkender ikke, at Region Hovedstaden har hjemmel til at anmode Børne- og Undervisningsministeren om kapacitetslofter uden for Region Hovedstaden.

Gymnasierne i Region Sjælland mener, at nedgangen i klassetal vil være et uhørt indgreb på især Greve Gymnasium og ønsker i stedet færre, større og stærkere institutioner på Vestegnen.

Flere høringssvar, herunder fra de fire berørte gymnasier i Region Sjælland, Nærum og Gladsaxe gymnasier bemærker, at der bør være ens regler for styringen af de fire gymnasiale uddannelser.

Desuden bemærker Nærum og Gladsaxe gymnasier, at regionsrådet hidtil har haft et politisk mål om at sikre, at flere ansøgere til stx og hf fik opfyldt deres 1. prioritetsønske og at de foreslåede kapacitetslofter markerer et skift i politisk fokus.

Hvidovre Gymnasium ønsker ventelister på overansøgte gymnasier afskaffet for at understøtte, at underansøgte gymnasier kan fastholde henviste ansøgere.

Administrationens bemærkninger

Administrationen er enig i, at fristen har været kort. Årsagen er, at gymnasiernes bestyrelser kan ændre deres kapacitet frem til den 15. december jf. lovgivningen. Nogle gymnasier havde oplyst foreløbig optagekapacitet forinden, men det gjaldt langt fra alle. Gymnasierne har mulighed for at gøre indsigelse overfor stx- og hf-kapaciteten på andre gymnasier, hvilket der skal være mulighed for at kommentere. Fristen herfor var den 18. december, og det har dermed ikke været muligt at afgøre spørgsmålet om kapacitetslofter forinden. Idet fristen for regionsrådets indberetning til Børne- og Undervisningsministeriet er den 5. februar 2020, og kapaciteten behandles i udvalget for forskning, innovation og uddannelse den 14. januar 2020, har lovgivningens frister ikke gjort det muligt at forlænge høringsperioden eller drøfte kapacitetsstyring i detaljer med fordelingsudvalgene tidligere.

Administrationen i Region Hovedstaden mener, som det fremgår af et af de øvrige bilag til mødesagen, at hjemlen til at anmode om kapacitetslofter fremgår af bemærkningerne til lovforslaget vedr. kapacitetslofter.

Som det fremgår af mødesagen, svarer nedgangen i klassetal på de fire berørte gymnasier i Region Sjælland til det antal ansøgere, der i 2019 søgte det enkelte gymnasium på trods af en bopæl i Region Hovedstaden.

Administrationen er enig i, at reglerne for elevfordeling og kapacitetsstyring bør være ens på tværs af alle fire gymnasiale uddannelser. Dette fremgår også af mødesagen, især med afsæt i udvidelsen af kapaciteten på hhx på Niels Brock, som vil få betydning for både stx og hhx-uddannelsessteder i hele Region Hovedstaden.

Administrationen er enig i, at kapacitetslofter vil medføre, at færre ansøgere får deres 1. prioritet men i stedet vil understøtte, at uddannelsesdækningen fastholdes.

Administrationen bemærker, at Region Hovedstaden ikke har indflydelse på gymnasiernes oprettelse eller administration af ventelister, men at fordelingsudvalgene har mulighed for at aftale regler for elevflytninger gymnasiernes imellem.

Kapacitetsstyring

Herlev, Høje-Taastrup og Birkerød gymnasier kvitterer positivt for en styrket regional kapacitetsstyring. Herlev Gymnasium skriver, at det tilmed tilbagekalder sin anmodning til fordelingsudvalg Nord om at fastsætte lokale fordelingsregler som følge af de foreslåede kapacitetslofter.

Danske Gymnasier bemærker, at foreningen generelt er positiv overfor en stærkere kapacitetsstyring, men mener, at omfanget er for stort.

Borupgaard Gymnasium skriver i sit høringssvar, at der ikke er fordelt 2. prioritetsansøgere til gymnasiet de seneste to år, samt at der i 2019 var et antal 1. prioritetsansøgere, der svarede til antallet af pladser på gymnasiet.

Region Sjællands Udvalg for Regional Udvikling bemærker, at det ikke er i overensstemmelse med hidtidig praksis, at regionsrådet i én region anmoder Børne- og Undervisningsministeren om kapacitetslofter i en anden region. Udvalget lover at reagere overfor ministeren, hvis regionsrådet afviger fra hidtidig praksis. Udvalget drager desuden tvivl om effekten af de foreslåede kapacitetslofter på elevtallet på gymnasierne på Vestegnen.

Gladsaxe Gymnasium påpeger, at der forventes en befolkningstilvækst i Gladsaxe Kommune, samt at en nedgang i kapaciteten kan få betydning for ansøgere bosiddende i Furesø Kommune og dermed vil få minimal betydning for ansøgere fra Herlev Kommune.

Gladsaxe Gymnasium påpeger desuden, at den ledige kapacitet i fordelingsområde Nord mere hensigtsmæssigt kunne nedbringes ved at nedlægge stx-uddannelsen på Lyngby Gymnasium, samt at kapacitetslofter vil betyde, at skolernes bestyrelses kompetence til at fastsætte kapaciteten tilsidesættes.

Hvidovre Gymnasium ønsker en større begrænsning af kapaciteten, så der kan henvises flere ansøgere fra gymnasierne i fordelingsområde Centrum til fordelingsområde Vest. Desuden ønskes der kapacitetsloft på Rødovre Gymnasium for at modvirke, at der optages ansøgere fra Hvidovre Kommune, ligesom gymnasiet ønsker en sammenligning af elevtallet på det enkelte stx-gymnasium i august 2019 med den indmeldte tekniske klassekvotient for 2020.

Administrationens bemærkninger

Administrationen har noteret, at Herlev Gymnasium har tilbagetrukket sin anmodning til fordelingsudvalget om lokale fordelingsregler.

Kriterierne for de foreslåede kapacitetslofter fremgår af mødesagen, ligesom de er nævnt i mailen til parterne. Omfanget er foreslået på baggrund af søgetal og overskudskapacitet ud fra et helhedssyn.

Administrationen bemærker, at der ved endelig fordeling i de fire fordelingsudvalg i april 2019 var fordelt 2. og 3. prioriteter samt én henvist ansøger til Borupgaard Gymnasium, samt at der var 26 ledige pladser. I 2018 fordelte fordelingsudvalget 2. og 4. prioritetsansøgere samt én henvist ansøger til Borupgaard Gymnasium, der havde 39 ledige pladser dette år. Gymnasiet har endvidere oplyst fordelingsudvalget om, at der var 399 1. prioritetsansøgere til gymnasiet frem for de 435, der fremgår af hørings svaret. Administrationen er derfor uforstående overfor en række af de tal, der fremgår af gymnasiets høringssvar.

Administrationen bemærker, at regionsrådet i Region Hovedstaden ikke tidligere har anmodet om kapacitetslofter på nogen gymnasier, hverken i egen region eller i Region Sjælland. I forhold til nedgang i kapaciteten på gymnasier i Region Sjælland, så har administrationen ikke indsigt i oplysninger om den enkelte ansøger, men har derimod adgang til Børne- og Undervisningsministeriets offentlige data om søgetal. Heraf fremgår det, at der i 2019 var 275 ansøgere til stx på de fire udvalgte gymnasier i Region Sjælland, som boede i Region Hovedstaden. Administrationen i Region Sjælland har i 2018 oplyst, at en nedgang på to klasser på Roskilde Kate-dralskole havde betydet, at 16 ansøgere fra Region Hovedstaden ikke var blevet optaget, mens en nedgang på én klasse på Roskilde Gymnasium havde betydet, at 3 ansøgere fra Region Hovedstaden ikke var blevet optaget. Administrationen i Region Hovedstaden har ikke modtaget oplysninger for Himmelev og Greve gymnasier, eller for optaget 2019. Administrationen i Region Hovedstaden vurderer, at effekten af de foreslåede kapacitetslofter afhænger af, hvilke ansøgere, der kommer og hvordan disse håndteres.

Administrationen bemærker, at det er yderst vanskeligt at forudsige den præcise betydning af det enkelte kapacitetsloft, men hvis der havde været en klasse mindre på Gladsaxe Gymnasium i 2019, havde konsekvensen været, at 10 ansøgere, der blev henvist til Gladsaxe Gymnasium, var blevet henvist til et andet gymnasium med ledig kapacitet. Gymnasiet havde i 2019 20 ledige pladser ved endelig fordeling i april, som ikke blev besat af ansøgere i fordelingsprocessen.

Administrationen har fokuseret på at bevare den eksisterende uddannelsesdækning og har ikke beføjelser til at anbefale lukningen af et eksisterende uddannelsessted. Administrationen er enig i, at såfremt kapacitetslofter anvendes, sker det ud fra en regional helhedsbetragtning frem for en lokal institutionsbetragtning.

Administrationen har ikke anbefalet kapacitetslofter på gymnasier i Centrum med den hensigt, at der skal henvises flere ansøgere til gymnasier i fordelingsområde Vest, idet både Ørestad, Christianshavn og Københavns Åbne gymnasier har sænket kapaciteten på eget initiativ og den særlige profil på Rysensteen Gymnasium udløber og ikke er blevet forlænget. Det

er administrationens vurdering, at dette vil få den effekt, at færre ansøgere fra Vestegnen kan optages i Centrum. Med de nuværende regler forventes kapaciteten i Centrum at svare til søgningen i 2020.

I forhold til Hvidovre Gymnasiums ønske om en sammenligning af elevtallet på det enkelte stx-gymnasium i august 2019 og de indmeldte tekniske klassekvotienter for 2020, har administrationen udarbejdet nedenstående tabel 1. Tabellen viser,

- At der har været stor forskel på antallet af elever i klasserne på det enkelte gymnasium og at ikke alle klasser kan forventes at være blevet oprettet.
- At der er stor forskel i frafaldet af elever fra endelig fordeling i april til skolestart i august. Frafaldet skyldes både, at nogle elever ikke består optagelsesprøven, at nogle søger orlov til udenlandsophold, og at nogle har fået plads på et andet gymnasium eller en anden uddannelse.
- At nogle skoler som følge af elevtallet i 2019 har indmeldt et lavere kapacitet eller et ændret antal pladser i 2020.

Administrationen bemærker desuden, at elevtallet ved skolestart er opgjort af skolerne i august. Idet der sker et naturligt frafald frem mod 1. tælleddag i november, vil klassekvotienterne være ændret, når gymnasierne skal opgøre, om de lever op til kravet om max. 28,0 elever i gennemsnit pr. klasse pr. årgang.

Tabel 1: sammenligning af antal elever hhv. pladser ved endelig fordeling i april 2019, skolestart i august 2019 samt indmeldt kapacitet for elevfordeling 2020.

STX	Endelig fordeling (april 2019)			Skolestart aug. 2019		Elevfordeling 2020	
	Antal elever	Antal klasser	Antal elever pr. klasse - teknisk klassekvotient som følge af fordelingen	Antal elever	Antal elever pr. klasse	Indberettet antal klasser	Indberettet teknisk klassekvotient (antal elever)
NORD Offentlige gymnasier & HF							
- Aurehøj Gymnasium	270	9	30.0	267	29.7	9	29.5
- Borupgaard Gymnasium	409	15	27.3	386	25.7	15	29.0
- Gammel Hellerup Gymnasium	366	12	30.5	340	28.3	12	30.5
- Gladsaxe Gymnasium	370	13	28.5	360	27.7	13	29.5
- Herlev Gymnasium og HF	115	7	16.4	106	15.1	5	28.0
- U/Nord Lyngby Gymnasium	57	4	14.3	50	12.5	3	30.0
- Nærum Gymnasium	415	14	29.6	374	26.7	14	30.5
- Ordrup Gymnasium	300	10	30.0	299	29.9	10	30.0
- Virum Gymnasium	390	13	30.0	372	28.6	13	31.0
- Øregård Gymnasium	302	9	33.6	270	30.0	9	31.5
Offentlige i Nord i alt	2994	106	-	2824	-	103	-
NORD Private Gymnasier og HF							
- Bagsværd Kostskole og Gymnasium	62	4	15.5	nn	nn	4	25
Private i Nord i alt	62	4	-	0	-	4	-
Nord i alt -off. og private	3056	110	-	2824	-	107	-
VEST Offentlige gymnasier & HF							
- Falkonergårdens Gymnasium og HF*	348	12	29.0	352	29.3	10	29.5
- Hvidovre Gymnasium	86	6	14.3	83	13.8	6	29.5
- Høje-Taastrup Gymnasium	55	7	7.9	44	6.3	7	28.0
- NEXT Albertslund Gymnasium	137	6	22.8	118	19.7	6	28.0
- NEXT Sydkystens Gymnasium	67	6	11.2	54	9.0	6	28.0
- Nørre Gymnasium	384	12	32.0	363	30.3	12	30.0
- Rødovre Gymnasium	308	10	30.8	283	28.3	10	31.2
Offentlige i Vest i alt	1385	59	-	1297	-	57	-
VEST Private Gymnasier og HF							
- Brøndby Gymnasium	90	3	30.0	89	29.7	3	28.0
- Hovedstadens Kristne Gymnasium	19	2	9.5	23	11.5	2	28.0
- Høje-Taastrup Private	1	3	0.3		0.0	3	28.0
- Johannesskolen	45	3	15.0	45	15.0	3	28.0
Private i Vest i alt	155	11	-	157	-	11	-
Vest i alt -off. og private	1540	70	-	1454	-	68	-

CENTRUM Offentlige gymnasier & HF							
- Christianshavns Gymnasium	300	10	30.0	282	28.2	9	31.0
- Frederiksberg Gymnasium	248	8	31.0	222	27.8	8	31.0
- Gefion Gymnasium	450	15	30.0	423	28.2	15	30.0
- Københavns åbne Gymnasium	246	10	24.6	196	19.6	9	33.0
- Rysensteen Gymnasium	438	14	31.3	398	28.4	14	31.0
- Sankt Annæ Gymnasium	236	8	29.5	231	28.9	8	29.5
- Tårnby Gymnasium	243	9	27.0	237	26.3	9	31.0
- Ørestad Gymnasium	480	16	30.0	431	26.9	15	30.5
Offentlige i Centrum i alt	2641	90	-	2420	-	87	-
CENTRUM Private Gymnasier og HF							
- Det frie Gymnasium	120	4	30.0	120	30.0	4	30.5
- Ingrid Jespersens Gymnasieskole	113	4	28.3	105	26.3	4	28.5
- Københavns Private Gymnasium og HF	nn	2	nn	23	11.5	1	28.0
- N. Zahles Gymnasieskole	139	5	27.8	134	26.8	5	29.0
- Niels Steensen	56	5	11.2	60	12.0	4	26.0
Private i Centrum i alt	428	20	-	442	-	18	-
Centrum i alt -off. og private	3069	110	-	2862	-	105	-
NORDSJÆLLAND Offentlige gymnasier & HF							
- Allerød Gymnasium	253	9	28.1	230	25.6	9	29.0
- Birkerød Gymnasium og HF	252	10	25.2	239	23.9	9	29.0
- Egedal Gymnasium & HF	236	9	26.2	223	24.8	9	29.0
- Espergærde Gymnasium og HF	390	13	30.0	373	28.7	13	30.0
- Frederiksborg Gymnasium og hf	450	15	30.0	450	30.0	15	30.0
- Frederikssund Gymnasium	124	6	20.7	125	20.8	6	29.0
- Frederiksværk Gymnasium og HF	115	5	23.0	114	22.8	5	28.0
- Gribskov Gymnasium*	213	9	23.7	207	23.0	9	29.0
- Helsingør Gymnasium	201	9	22.3	210	23.3	9	30.0
- Rungsted Gymnasium	255	10	25.5	257	25.7	10	28.5
Offentlige i Nordsjælland i alt	2489	95	-	2428	-	94	-
NORDSJÆLLAND Private Gymnasier og HF							
- Marie Kruses Skole	131	5	26.2	124	24.8	5	29.0
- Nordsjællands Grundskole & Gym	35	4	8.8	37	9.3	4	28.0
Private i Nordsjælland i alt	166	9	-	161	-	9	-
Nordsjælland i alt -off. og private	2655	104	-	2589	-	103	-
Region Hovedstaden - offentlige og private i alt	10320	394	-	9729	-	383	-

Børne- og Undervisningsministeriet

Borupgaard Gymnasium bemærker, at korrespondancen med gymnasierne i sin helhed forelægges regionsrådet og fremsendes til Børne- og Undervisningsministeriet.

NEXT bemærker på vegne af alle sine gymnasier, at der skal arbejdes på at sikre økonomiske rammer, der styrker muligheden for at sikre attraktive gymnasiale uddannelser på Vestegnen.

Administrationens bemærkninger

Administrationen vil i lighed med tidligere fremsende beslutningsprotokol samt alle bilag fra regionsrådets behandling af sagen til Børne- og Undervisningsministeriet.

Administrationen er enig i, at det er vigtigt at understøtte attraktive uddannelser, også på Vestegnen.